

# UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.

Előfizetési ára: Egész évre 12 K. Negyedévre 3 K. Tanulóknak, jegyzőknél 10 K. Egy szám ára 24 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kossuth-utca 14 sz. - Megjelenik minden vasárnap Nyitlittér aorunkint 80 fillér.

## Udvarhelyvármegye minden igaz fiához.

Hazánk védelmében hősi halált halt drága fiaink árvaságra jutott kisdedeik, védelmezőjüket elvesztett özvegyeinek, a hadban rokkanttá vált vitéz katonáinknak támogatása, meleg testvéri szeretettel való gondozása és boldogulásuk előmozdítása hazafias és emberbaráti kötelessége mindnyájunknak, kik a véres csatateretek emberirto borzalmaitól, szenvedéseitől távol maradhatunk, s kik mindnyájan részesei leszünk annak a jobb kornak, s virágzóbb jövőnek, mely vitéz fiaink hősi önfeláldozása, vérük hullatása nyomán, erre a szent Magyar Földre majdan felvirul.

Udvarhelyvármegye társadalmá eddig is híven, odaadólag teljesítette ezt a szent kötelességét, de fokozatosan nő a gyász és veszteség, a mely ebből az ellenségeink által reánk kényszerített világháborúból reánk hárul s hogy hazafias és emberbaráti nagy feladatunknak teljesen megfelelhessünk, most már intézményesen is biztosítanunk kell a vármegye egész társadalmának a gondozásban való állandó részvételét.

Minden hadiárva mellé külön egy pártfogót kell állítanunk, ki annak sorsát egyéni körülményeinek leginkább megfelelő módon biztosítsa, s javát minden irányban előmozdítsa, s minden hadi rokkant családjá és minden hadi özvegy mellé tanácsadót, ki ügyeikben eljárjon, őket tanácsal lássa el, sorsuknak lehető javítását állandó gondjai tárgyává tegye.

A magyar kormányának intézkedése folytán Székelyudvarhely városán és a járási főszolgabírói hivatalok székhelyén összeíró bizottságokat alakítottam, akik most írják egybe a hadigondozói (pártfogói és tanácsadói) tisztségre alkalmas és arra vállalkozó nők és férfiak névjegyzékét.

Jelentkezzünk arra mindnyájan, kiknek sorsunk lehetőséget nyújt arra, hogy időnknek s emberbaráti szeretetünk melegeknek egy részecskéjét ennek a magasztos ügynek az oltárára odaáldozhassuk.

Jelentkezzünk mindnyájan!

Ha a közel jövőben újra felvirul a hon, felépülnek a felperzselt hajlékok, melegíteni fog a békés otthonok tüzhelye, akkor csak egy szent emlék kell hogy maradjon az átélt tenger szenvedés, s egy sajtó seb, egy fájó könny sem szabad hogy maradjon sehol.

Ugron János,  
főispán.

## Legujabb.

(Budapest, ápril 7.) Pétervárott éhségzavargás tört ki, amely sokkal veszedelmesebb arányu, mint a forradalom előtti volt.

Vossische Zeitung jelenti: Az orosz egyház állást foglalt az új kormány ellen. Kérdéses milyen álláspontot foglal el majd a százhusz püspök és nyolcvanezer főnyi papság?

A parasztlázadás mind jobban elfajul. A falusi kastélyokat lerombolják és felgyújtják, a mezőket letarolják.

## A többtermelés feltétele.

A háboru vérzivataros napjaiban felvetődött a többtermelés eszméje. Felvetette azt az előre látás, az élni akaró nemzet jövő viszonyainak rendezésére irányuló köteles gondoskodás vágya.

A lét vagy nem lét nagy problémája miatt indított, s már harmad éve kitartóan folytatott világháboru vérben és anyagiakban oly óriási áldozatokat kívánt a nemzet egyetemétől, hogy csak az anyagi áldozatok rendezése is lehetetlen volna a békés idők termelése után, mert a normális termelési eredmény értéke egyáltalán nem fedezheti a háboru okozta kiadások amortizációját.

Gondoskodni kell a kiadások fedezetéről feltétlenül, ha nemzeti létünket megóvni és fentartani kívánjuk, s ezt a fedezetet egyedül és kizárólag a többtermelésben találhatjuk fel, mert vitathatatlan, hogy mivel több kivitelünk lesz, valutánk értéke annál inkább és mind szilárdabban emelkedik, s vele párhuzamosan vagyoni gyarapodásunk és teherviselési képességünk javul.

A többtermelés kivitelének azonban igen sok akadálya van. Akadálya a földmivességek gőrcsős ragaszkodása dédapáinknak a mai változott viszonyaink mellett elavult módszeréhez, akadálya a mezőgazdasági gépezet körül tapasztalt különböző visszaélések, akadálya bankok minden áron érvényesíteni kívánt osztalék politikája, végül az ipari osztály lenézése és az ipari pályától való idegenkedés.

Ezen akadályok mindenike oly erős, hogy ledöntésük alapos, céltudatos és rendkívül fáradságos munka nélkül lehetetlen, ledöntésük nélkül pedig többtermelésre gondolni sem lehet.

A földmivességek konzervatívizmusa, a dédapáink módszeréhez való gőrcsős ragaszkodást megszüntetni, a népet ujirány követésre bírni csak neveléssel, még pedig céltudatos neveléssel lehet. Bele kell csipegetni gondolatvilágába azt az eszmét, hogy a mai gazdasági rendszer a rablógazdálkodás rendszere, hogy a változott viszonyok megkövetelik a gazdasági terén is a megfelelő változtatásokat, hogy céltudatos gazdasági munkát mellett egyéni boldogulására alkalom nyíljon s vagyoni gyarapodása magának és családjának jóléte feltételül bekövetkezik.

Ennek az elérésére két alkalom kínálkozik. Első az iskola mai nevelési rendszerének gyökeres megváltoztatása, a másik pedig a katonai szolgálat keretében a gyakorlati gazdasági rendszernek nevelés céljából való bevezetése.

Ugy az elemi, mint a középiskolai négy alsó osztály, valamint az ugynevezett ismétlő iskolák tanrendszerébe legfőbb szerepet kell juttatni a

gazdasági és ipari oktatásnak. A fogékony gyermeklélekkel meg kell kedveltetni a földművelési és ipari foglalkozást, rá kell vezetni arra, hogy mely irányok méltók a követésre és milyen rendszer az, amelyik a változott viszonyok mellett biztosan meghozza az elérni kívánt gyümölcsöket.

Ha ugyanis a gyermek fogékony lelkébe a helyes irányt bele neveljük, az az életbe jutva igyekezzel fog érvényesíteni tudását és akarat-erjét, s ezzel nevelni fogjuk egy mindinkább jobb, egy célit ismerő és helyes irányt követni akaró generációt. Nevelünk olyan utódokat, akik becsülni tudják a földmivest és iparost egyaránt és akik megvalósítani lesznek képesek a többtermelés feletti szükséges eszméjét.

Gyönyörködve tapasztalhatjuk, hogy a háboru rokkant hősei céltudatos és szakértő vezetés mellett úgy a földművelés, kertészet, állattenyésztés és, mint az ipar terén mily bámulatos haladást érttek el, s ha az eredményt látjuk, önként vetődik fel az e kérdés, vajjon nem lehetne-e a katonai szolgálat keretében megnevelni a jövő céltudatos földmivestét is, nem lehetne-e a katonai szolgálat az ipari munkás továbbképző tanfolyama, s ezzel nem lenne-e az egyén életére a ma elveszítettnek tartott katonai szolgálati idő értékes.

Erre a kérdésre csak az a válaszunk lehet, hogy igen.

Az a katonai, aki a szolgálati ideje alatt feltétlenül megtanulja az abszolút rendet, megszokja az engedelmisséget, legalkalmasabb médium arra, hogy szakszerű irányításal megtanulja a földművelés és ipar helyes és követésre méltó elveit, s azokat gyakorlatilag elsajátítván, polgári életében példányköpi lesznek úgy a földmivest, mint az iparos társadalomnak.

Céltudatos gyakorlati oktatás mellett ugyanis az a katonai nem csak hogy megismeri és elsajátítja a helyes gazdasági módjait, hanem bizonyosságot nyer arra nézve, hogy a céltudatos munka hozhatja meg egyedül az egyéni boldogulás kívánatos gyümölcseit, s így ha a polgári életbe kikerül, a katonai szolgálatban nyert ismereteit a maga hasznára bizonyosan értékesíteni fogja.

Ugy az iskolai, mint a katonai nevelés kiegészítője, s az újabban felszínre jutó ismereteknek az életbe lendő átültetése kívánatosná tenné még azt, hogy járásonként gazdasági vándortanári állások szerveztesenek atból a célból, hogy azok közérőről közérőre merve gyakorlati példák megújításával a nyert ismereteket ébren tartásuk s a gazdasági helyes utat tereljék.

Hogy azonban a mezőgazdasági gépek használata minél általánosabbá váljon, kényszeríteni kell, ha másként nem megy, a földmivességek érdek csoportosulását, szervezni kell minden közösségben a gazdaságiakat, hogy azok tagjai csoportosan szerezhessék be a talajművelő gépeket, amelyek használata a vidék viszonyainak legmegfelelőbb.

Amennyiben ezeket megtesszük és ha a bankuzsorát könyörtelenül megszüntetjük, elmaradhatatlanul bekövetkezik és valóra válik a többtermelés, s termés fölöslegünk pénzváltásunk javulását és a magyar föld lakóinak elmaradhatatlan egyéni boldogulását fogja eredményezni.

A nagybirtok viszonyaira nézve azért nem terjeszkedtem ki, mert annak módja van tanult szakértők alkalmazására, gépek beszerzésére és megfelelő amortizációs alapon a szükséges üzemi tőke megszerzésére.

## Az erdélyi menekültek visszatérése.

A hadseregparancsnokság és József főherceg arcvonalparancsnoksága rendelkezései szerint a menekültek Erdélybe az eddig tiltott területekre is visszatérhetnek a következő még tilos területek kivételével:

Háromszék vármegye: Borocsk, Gelence, Gyulafalva, Oltos, Odola, Sőzmező, Zibola; Csik vármegye: Bálbor, Borszék, Ditró, Gyergyóbkás, Gyergyóhollós, Gyergyótógyes, Gyergyóvárhegy, Gyimesbükk, Gyimesfelsőlok, Gyimesközéplak, Kászonyaltiz, Kászonyfelfiz, Kászonyfűrdő, Kászonyimpér, Kászonyjakabfalva, Kászonyujfalu, Salamás.

Vasláb községbe a magyar lakosság visszatérhet, a román lakosság nem. Mirostorda vármegyébe a felsőrágoni járásba csak a magyar lakosság térhet vissza. A visszatérést egyelőre csak azoknak engedik meg, a kikre a tavaszi földmunkák szempontjából feltétlenül szükség van. Nem munkaképes egyőneket, aggasztányokat, betegeket, gyenge felnőtteket vagy apró gyermekeket a visszatelepítési akció egyelőre lehetőleg kizárja. A hol a közlekedési viszonyok nem jők, különösen a sepsiszentgyörgyi — kézdivásárhelyi vonalon, a visszatérőket esetleg rendeltetési állomásuk előtt szállíttatják le és gyalog küldik haza.

Ilyen kirakó állomások: Feketehalom, Földvár, Barót, Székelykeresztúr, Erdőszentgyörgy és Szászrégen. A belügyminiszterium utasította Háromszék, Csik és Marostorda vármegyéket, valamint az Erdélyrészi Visszatelepítő Bizottságot, hogy a hazaérkezők élelmezésének és marhák takarmányának biztosítása iránt azonnal intézkedjenek, mert katonai részről a tekintetben a polgári lakosság segítségére nem számíthat. A különvonaton utazó menekültek élelmezésének biztosítása érdekében Vertán és Dobieczy országgyűlési képviselők, mint a kormánybiztos megbízottai, a szükséges intézkedéseket a helyszínen megteszik.

## Népfölkelők új szemléje.

A hivatalos lap közli a honvédelmi miniszter körrendeletét, a mely az 1867. évtől 1871. évig bevérdőben terjedő időben született, valamint az 1893—1867. évi születésű, törleendőnek vagy mindennemű népfölkelő szolgálatra alkalmatlannak nyilvánított és eddig a szemlén való megjelenés alól felmentett valamennyi népfölkelésre kötelezett új összeírásról, pótszemléjéről és behívásáról intézkedik. A rendelet szerint összeírják, tehát a népfölkelők igazolólapját ki kell tölteniük a következő népfölkelésre kötelezetteknek:

1. Az 1867. év és 1871. év között születettek közül azoknak, a kiket az eddigi szemlén alkalmatlannak osztályoztak, vagy alkalmasságuk folytán bevonultak, de később elbocsátották őket. 2. A felsorolt évfolyamokhoz tartozó és a tényleges szolgálat alól felmentett, vagy a bemutató szemlén való megjelenés alól foglalkozásuk, vagy foglalkozásuk miatt eddig felmentett népfölkelésre kötelezetteknek. 3. Az 1865. és 1899. év között születettek közül azoknak, a kik eddig még egyetlen szemlén sem jelentek meg. 4. Azoknak, a kik 1893. és 1867. között születtek és a kiket az eddigi szemlén törleendőnek, illetve mindennemű népfölkelő szolgálatra alkalmatlannak osztályoztak.

Ezeknek a népfölkelésre kötelezetteknek összeírását legkésőbb 1917. április 26-ig ki kell fejezni. A szemlén meg kell jelenniük az 1. és 3. pontban felsoroltaknak, azonkívül, a kik foglalkozásuk miatt az eddigi szemlén nem voltak kötelesek megjelenni. Nem kell a szemlén megjelenni azoknak, a kik népszerű fel vannak mentve. A bemutató szemlék május 2. és 25. között lesznek. A fegyveres szolgálatra alkalmatlanok talált 1893—1872. évi születésű és annak idején törleendőnek vagy mindennemű népfölkelő szolgálatra alkalmatlannak nyilvánított, valamint az 1871—1869. évi születésű magyar, illetően osztrák állampolgár népfölkelésre kötelezetteknek június 15. ikén ellenben az 1868. és 1867. évi születésű magyar, illetően osztrák állampolgár népfölkelésre kötelezetteknek június 28. ikén kell bevonulniuk. Azok a népfölkelésre kötelezettek, a kik az előző szemlén nem jelentek meg és a kiket a mostani bemutató szemlék fegyveres szolgálatra alkalmatlanok találnak, népfölkelési tényleges szolgálatra azonnal kötelesek bevonulni. Magánviszonyaik rendezése végett azonban joguk van a bevonulásra 48 órai időhataladékot kérni.

A rendelet intézkedik még az 1867. és 1871. év közt született felmentett népfölkelésre kötelezettek felmentésének ellenőrzéséről is, mivel valószínű, hogy a felmentés jogcíme sok felmentett-nél időközben megszűnt. Az, akinek jogcíme sok felmentésre megszűnt, vagy kilépett attól a vállalattól, a melynek kérésére felmentették, kötelesek azonnal bevonulni.

## Hadikárok felvétele és a védhímlo-oltás. — Az utcát öntözni és a kertet művelni kell.

A polgármester a következő hirdetőményt teszi közzé:

I. A Hadikárfelvévő bizottság Székelyudvarhely r. t. városban folyó hó 12-én délelőtt 9 órakor kezdi meg működését a városháza tanácstermében.

A 4171—916. M. E. rendelet 3 § értelmében a bizottság hadikárok gyanúját meg fogja állapítani mindazon károkat, a melyeket a lakosság hadműveletek és az ellenséges betöréssel kapcsolatos tüzvészpusztítás, lopás, rablás, vagy rombolás, avagy elmenekülés következtében ingó vagy ingatlan dolgaiban akár saját, akár özvétségeink, akár az ellenség hadereje részéről szenvedett.

A kár megállapításának azonban mellőzhetetlen feltétele az, hogy annak összege és valószínűsége bekövetkezte hiteltételekben bizonyították; nem elég tehát a károk pusztán felsorolása vagy azok hatósági bizonyítványokkal való igazolása, hanem lehetőleg tanúkkal vagy más hitelt érdemlő bizonyító eszközökkel kell igazolni, hogy a bejelentett dolgok a kárbejelentő birtokában a menekülés előtt megvoltak a visszatértek azokat nem találta meg.

Az érdekeltek meg nem jelenése a kárbejelentés elintézését nem akadályozza.

II. Azok a szülők, a kiknek három hónapot meghaladt és egy éven túl levő gyermekeik vannak, a védhímlo oltások megajtása végett folyó hó 16-án és 17-én délután 3—6 óráig a városháza tanácstermében gyermekeikkel pontosan jelenjenek meg, mert az elmaradottak a legszí-

## Anyák.

Zimankós téli napon utaztam haza Erdélybe.

A hosszas utazás, füstös kupé, zakatoló vonat, az emberek fejvesztett túlekedése egy kis helyért, úgy kimerítették idegelm és lefokozták igényeim, hogy boldog voltam, mikor végre III. o. katonai kocsiában (I. o. jegyemmel) egy kis nyugalmas helyet találtam.

Már jó benn volt a vonatunk Erdély szívében, mikor egy egyszerű székely asszony nyit be az ajtón és kér engedelmet, hogy a hideg folyosóról bejöhessen gyermekeivel. Mialatt szerényen meghuzódik egy bajor katonai lábainál, szemébe megerednek a könnyek és vontatott, siránkozó hangon kezd beszélni hozzám: „Nem magamért lelkem, nem magamért kértem én a helyet, hanem a leánykámért, — olyan beteg a szegényke! — Az őében egy 3 éves kis lány pihog, arcán lázrózsákkal. A másik két gyermek anyja szoknyájába kapaszkodva ijedten bámul ránk.

Az anya időnkint megsimogatja gyermekeit és halkán beszél hozzájuk: „Haza megyünk lelkem haza, a mi fészünkbe. Ha egyszer otthon leszünk, minden jó lesz, Juliska is meggyavul.“

Résztevére kérdésemre elmondja, hogy parajdi menekültek, Szolovon voltak eddig, jól volt dolguk, megsegítették a jó emberek, de már tovább nem tudnak idegenben élni. — „A leánykám beteg lett. Mondják, vigyem kórházba s ha meghal, szépen eltemetik ingyen, — de én nem hagyom el a lelkem gyermekeim magamtól. Haza viszem; ha meghal is, ne legyen idegenben eltemetve. Mit szólva az uram mikor haza jön, ha elhagyom a gyermekünk? Mert hát az uram orosz fogoly, — 2 nagy fiám pedig most vitték el. Itt maradtam

a 3 lánykával a odaki álldogál még két legényke fiam.

Otthon volt mindentünk a jött az oláh; ki tudja, mi maradt meg? Isenem, Istenem, csak egyszer haza érhesünk! Ne busuljatok lelkem gyermekeim, megsegít a jó Isten.“

Küküllőszögére értük, itt át kellett szállniuk. Segíték nekik szegényes holmijuk lepakolásánál, után utáuk nézek. Még hallok, a mint az anya aggódva mondja gyermekeinek: „fogózzatok meg jól a rokojamba, nehogy elveszettek.“

Az eső pedig szomorúan hull, egyre hull és a szegény székely anya 5 gyermekével belevész a szitáló ködbe, a homályba.

Ót gyermek! Ót éhes száj mindennap! Apa nélkül; segítő társ nélkül. Oh! anyák, anyák! Glóriás, mártír anyák!

S ti gyermekek!

Ti gazdag, szegény gyermekek!

Előköltőben berendezett nagy terem hóföhrégyén fekszik egy szőke fűrtű kis fiú. Szeme lecsukva, arca viaszárga. Ha időnkint fel nem tekintene nyugtalan, riadt szemével, azt hinném, hogy lelke messze szállt... Egyre az ajtót nézi és rebegetve susogja: „Mamuska! Mamuska! Miért nem jön már a mamuska, mikor tudja, hogy beteg vagyok?“

Órák múlva végre megjelenik a mama bájos, elegáns alakja, a legújabb divat szerint öltözkölvé. Ragyogó szőke szépség, virágzó asszonyi pompájában. Most azonban arcza unalom és kedvetlenség látszik. Megáll az ágytól két lépésnyire; felöltöztét, kalapját, keztyűjét le nem teszi, hiesztés is mindjárt el kell mennie, sok minden elintézni valója van még. „Istenem, megint beteg

ez a gyerek, annyi bajom van vele! Haza nem vihetem, mert háztartásomat felosztattam, a gyermekeket intézetbe adtam. Az uram pár nap múlva haza fog jönni a frontról, de pensióban leszünk akkor is. Pedig ez neki rosszul fog esni. De hát Istenem, annyi gond van a háztartással és a pensióban olyan kényelmes. Ugy várom már az uram! Vajjon mit fog hozni karácsonyra? Én egy szép briliáns függőt szeretnék, vagy egy gyönyörű bundát. Vagy mind a kettőt. Mit gondolsz kis fiam, vajjon melyiket kapom meg?“ — A kis fiú pedig csaldott arccal fordul félre és nyöszörgőve simogatja gydrött párnáját. A mama pedig tovább fecseg elragadó kedveséggel divatról, háboruról, Jézuskáról össze vissza.

Én ezalatt habozva állok az ágy mellett és kérdőleg nézek a mamára. Nem akarom tőle elveenni azt a szent jogot, hogy maga ápolhassa beteg gyermekét. Ő azonban így a gyűrűs kis kezével: „csak igazítsa meg kedvesem a kisleánykát, én igazán nem értek hozzá, olyan ügyetlen vagyok és már menem is kell.“ Azzal feláll, készülődik, mosolyogva búcsút int kezével — „papá drágám; délután újra meglátogatlak, addig légy jobban“.

Mosolyogva, bájosan, ruganyos léptekkel távozik. Az utcán utána fordulnak a járókelők „milyen gyönyörű asszony!“ — Nekem pedig eszembe jut az a másik anya s két égő könnyecsopp fut végig arczomon és hull alá a beteg gyermek helyes, szép hajára.

Oh! anyák, anyák! Feleltes, elegáns, szép anyák!

S ti gyermekek!

Ti szegény, gazdag gyermekek!

Bod Etelka.

korabb büntetésben fognak részesülni. (2653—917.)

III. Mindonki köteles a lakása és telke előtt levő járdát a kora reggeli órákban megöntözni és leseperni, a járda mellett levő közutak pedig naponta kétszer megöntözni.

IV. Mindenki köteles kerti földjét megművelni. Hatóságilag fog megállapíttatni, hogy e művelés megtörtént-e.

V. A kik a szántást-vetést elvégezték, kötelesek okók számát és igrás állataikat a tanácsnál bejelenteni.

VI. Folyó hó 10 én, azaz kedden reggel 9 órakor a Fapiacz-téren csikók árvereztetnek.

## HIREK.

Székelyudvarhely, április 8.

### A harmadik husvét.

A világ tragédiának harmadik vértől haramatózó tavaszát járjuk és a féktelenül romboló vérzivatarba harmadszor kiált bele a Megváltó Isten *Békesség nektek*. És ez a szó végig nyillalik a nemzet gerinczeiken, a lövész árkokon, a hollók zeregétől ellepott vérmezőkön s egy forró óhaj-tásban sodródva csapdossa a nemzetek kormány-szekerét tartó tényezőket: Békességet minden nemzeteknek!

A világegyháznak misztikus élete, a népek millióinak világfájdalma az elcsigázott hadi ener-vált szervezetéből kitörő szenvedés, a nagy ter-mészet életlehelete mind békeségért kiált.

És a békeség még mindig rubigában van.

Keleten morajva hömpölyög a néparadat löhe, forradalma. Nyugaton a tüzesóva parázsa már füstölögni kezdett. Mozgalom itt — fékevesztett áradat ott. Sorba hullanak a koronák az ural-kodók fejéről.

A népmilliók feikorbácsolt lelkülete sorsot zovácsol önmagának s azoknak, kik sorsát közük-ben tartották...

A vaskezü német kancellár mondta nem zögiben az urak házában a világnak tartott be-szédő során:

— Jaj annak az államférfiúnak, ki a nép milliók követelményeinek magát meg nem hajlja — és a jelenségekből következtetve bátran hozzá fűzhetjük: Jaj annak az államférfiúnak, ki a nép milliók ármányának és büntetésének pandora sze-lenczjét még nyitja tartja, mikor a népmilliók önmaguktól utalták meg a rosszat s az ember-mészárlást. A felszabaduló tisztalítás és erkölcsi érzék világbiro fog lenni és kegyetlenül sujt le azokra, kik tovább is az embervérrel játszani merészlelnak.

A világtragédia harmadik husvétjén az egye-sült államok vidrája Wilson kezdette lejteni ördögi tánczát. Eddig is tette az emberi jellemtelenség palástja alatt, mit egy szoktunk megnevezni, hogy alattomoság, most már nyíltan ciórtotal s blo-kált központi hatalmak répei felő a rabzolgaság lánczait. De vigyázat! Azt halljuk ma, hogy *Bé-kesség nektek*. Aki megalközkodik a természetfeletti erő követelményeinek, annak élete van, de aki felrugja fejedelméi tébolyában a népmilliók világ-nézetét: „Jaj annak az embernek, jobb volna, ha nem született volna meg az az ember.”

A béke azonban meg lesz. Ambíciója ott van a népek lelkiismeretében... és számolni fog mindazokkal, kik az emberek vérével és életével oly könnyelműen játszanak. A békére hívó szó tőlünk elhangzott talán másodszer is és ha nem jönnek békére a világmérleg másik serpenyőjében szenvedő tragikus rendezői s a világ népének még szenvednie kell, ám számoljanak a harmadik hus-véttől kezdve a népitéllettel, mely abban c-ucoo-rodik, hogy a könnyelmű játékosok részére a világbiro első feltétele a bitófát jelöli ki.

A népharag tomból. Az isteni ítélet nem fog késmi, de nem is szokott elmaradni. Ezt jó lesz Wilsonnak s társainak az amerikai háboru első percétől kezdve untalan szemelőt tartani.

G. I.

**A társadalom áldozatkészége.** Az Udvarhelyi Híradó szerkesztősége a következő alományt vette és hálásan nyugtázza:

**A hadiárvaik részére:** Imreh Lajos Dr. Hin-lóder F. Ernő jogügyi tanácsáért 20 K.

**Nyugdíjazás.** *Lányi Imre* posta és távir-da felügyelőt, 40 évet meghaladó államszolgálatá után — saját kérelmére — a kereskedelmiügyi m. k. miniszter folyó évi márczius hó 31-én méltó elismerésének kifejezése mellett nyugalmába helyezte. *Lányi Imre* Székelyudvarhelyen született 1856-ban, hol édes atyja városi mérnök volt. Érettségét a helybeli református kollegiumban tett. Pályáját 1876-ban kezdte Kolozsváron. Majd Budapesten s Újvidéken működött, mint postatiszt. Előljárói korán feismerték benne a szaktudást és vezetőképességet s allg 8 évi szolgálat után ki-nevezték a székelyudvarhelyi postahivatalhoz fő-nöknök, a hol 32 évet szolgált szakadatlanul eb-bon a minőségben mindenkinek nagy megelége-désére. Mintaképe az egyszerűségnek, férfias ko-molyságnak és kötelességtudásnak. Előzőkenyese-gével, rokonszenves egyéniségével, lekötélöző nyájas modorával pedig kartársai és a város kö-zönségének tisztelőit, becsülését vivta ki ma-gának. Adja az Isten, hogy a kitűnően kiérdemelt nyugalmát minél tovább élvezhesse.

**Tisztviselők konyhakertészete** ügyét a város polgármestere sikert ígérően előkészítette. A képviselőtestület a Klein faraktáron belül fekvő 3 hold területet átadta, a polgármester pedig a katonai parancsnokságtól a föld feldolgozásához szükséges munkaerőt kikérte s a munkálatok meg-kezdése érdekében a tisztviselői egylet elnökségét és tisztikarát sorompóba szölitotta. A kertészka-dásban való részételre 42 tisztviselő jelentkezett, kiknek 100—100 négyeszőg öl területű konyhakert föld biztosított.

**Hadi rokkantak, árvaik és özvegyek gondozása.** Lapunk vezető helyén közöljük a vármegye főispánjának Udvarhelymegyei lelkészi és tanítói karához, urhölgyelhes s minden igaz fiához intézett lelkes felhívását, amelyben a hadi rokkantak, árvaik és özvegyek gondozásának nemes lelkű vállalatát ajánlja a magyarságért tenai kész polgártársaink figyelmébe. A szép felhívás a fele-baráti szeretet krisztusi szeretetén épül föl, amely világosan kimondja, hogy az ügyefogyottak, árvaik és özvegyek felkarolása minden igaz embernek szent kötelessége. Ez a parancs most a három-éves háboru rettenetes pusztításai után hagosab-ban szól hozzánk, mint bármikor. Tudatunkra akarja hozni, hogy a jövő Magyarország megúj-hodását és eleven erőiben való megizmosodását legelső sorban úgy munkálhatjuk, ha a felebaráti szeretet jótékony melegevel a magyarságnak a megrokkant hősökben s elárvult családokban megmaradt energiáját felkaroljuk és hasznos munkára köpösítjük. Mert az újra felépült ház, a romjiból újra talpraállított falu még nem nemzeti erő. A faluba és a házba meleg tüzhelynek s a meleg tüzhely köré egy munkában fakadó boldog életnek kell letelepülnie, hogy a meggyöngyült magyarság a jósaágos színek odaadó szeretetével fölségitett és támogatott egyedekben és családokban lassan lassan új, hatalmas gyöke-eket verhessen s így ki nem apadó forrása le-hessen a mindenrendű és mindenrangú nemzeti munka egészéges kiindulásának. Ezt a szent czélt szolgálja a leghathatósabb módon s a lehető legnemesebb hadijótékonytságot fejt ki közülünk mindenki, aki a háboruak történetlen rokkantja, árvaik és özvegye közül csak egyet is támogat s gondos szeretetével czéltudatos élethez segít. Erő-sen hisszük tehát, hogy a szép felhívás nem lesz a pusztában kiáltónak szava s lelkes buzdításul szolgálhat mindenkünknek, hogy legelső jelent-kezők a hadi gondozói tisztre Székelyudvarhely város összeiró küldöttségénél maga a főispán és főispánné voltak.

**A vasöntődék üzeme.** A miniszterium 166—1917. M. E. számu rendelete értelmében közhírré teszi a hatóság, hogy a vasöntődé-el bíró üzemeknek öntött vas töredékeket bel- és külföldön csak a rendelet intézkedései alapján szabad vásárolni és eladni.

**Nagyhét.** Olakúun már tavasz van, meg-ujhódás, a földből kisarjadzik az élet, megpattan a fakéreg és kidogja fejét a rügy. A fákön lassan-lassan végigfonódik valami halaványzöld csipke és a szél szelíden legyezgeti az arczókat. Eljött a nagyhét, nagy a természetben és nagy a szivekben. Már csütörtökön megérint mindeuoket a husvét, az évről-évre megújuló, évről-évre ismétlődő ün-nep, mely mindannyiszor megtölti a lelkeket áhi-tattal. Nagycsütörtökön volt husvét előtt az utolsó mise, pénteken már teljessé lett a tragédia és megünnelték a harangok. A templomajtók mind-két szárnya kitért a templombajók megteltek sokadalommal, mely elvitte az Ur elé szunnyadó áhitatát. A háboru mindent meg tulott változ-tatni, balenyult életük minden zugába és rej-tekébe, csak a hitet nem tudta megérinteni. Csont-ujja lesiklott a templomokról és a nagy hét ma is olyan mélységes, áhitattal, hittel, lélekkel teli, mint régen, a mikor még a béke mosolygott ki a tavaszról és a husvétidő a maguakba szállás ideje volt az örömkök után.

**Eljegyzés.** *Szakáts* Mariskát eljegyezte *Fekete* Sándor az Agrár takaréktisztviselője.

**Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó leányunk, özv. *Gonda* Jenőné elhunya alkalmából részvétükkel mély fájdalom-akat enyhítették, ezuton mondunk köszönetet. *Steinburg* Ottó és családja.

*Margit* leányomnak elhunya alkalmából a jó ismerősöknek és kongregánistáknak szives rész-vételükért hálás köszönetet mondok. Özv. *Bagó* Gyuláné.

**Doktorá avatás.** *Gálffy* Imrét 31-én avatták fel a budapesti „Központi Egyetem“ disz-termében az államtudományok doktorává.

**Megkerült egy elveszett bőrönd.** Mult év szeptember havában manekülés közben egy urindó a balázsfalvi állomásnál egy kézi bőröndöt elveszített, a melyben többféle értékes tárgy volt. A bőröndöt egy *Elekes* Mózes nevű állomásfelvigyázó megtalálta, az ottani csendőröknek átadta, a csendőrök pedig a járási hatóság utasítása szorint azt a balázsfalvi jegyzőnél megőrzés végett letette, s így a bőrönd mai napig is az ottani irodában fekszik. Ezt a bőröndöt tulajdonosa meg-felelő igazolás után a balázsfalvi jegyzőnél irodából elviheti.

**Az adóbevallás idejének meghosz-szabbítása.** A pénzügyminiszter utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy a jövedelem- és va-gyonadóra, valamint a hadinyereségadóra vonat-kozóan április 30-ig egyébként szabályszerűen benyújtott bevallásukat kellő időben beadottak-nak tekintsék és hogy ennek megfelelően az il-lető adóköteles felekkel szemben a bevallás késé-delmes benyújtása esetére megállapított adópótlé-kot ne alkalmazzák. Ezzel az intézkedéssel min-dazok a folyamodványok, a melyekben a vallo-mások beadására április 30-ig kértek halasztást, elintéztetteknek tekintendők.

**Pro patria.** Ifj. *Kis* Dénes életének 34-ik, boldog házasságának 8-ik évében az északi harc-téren szeptember 24-én hősi halált halt. Hűséges hitvase, kis gyermekel, az édesapa és számos rokon gyászolja a doréi férfit, ki életét áldozta a forrón szeretett hazáért. Emlékét megőrizzük.

**„Sándor Mózes alapítvány.”** Az Udvar-helymegyei Takarékpénztár igazgatósága, elhunyt vezérigazgató-helyettesének *Sándor* Mózes kir. tanácsosnak emlékére, a székelyudvarhelyi Áll. polgári leányiskolánál „Sándor Mózes alapítvány” czim-mel 1250 K.-val az intézet szorgalmas nö-vevőkéelt jutalmazandó alapítványt létesített. A pénztár igazgatóságának ezen intézkedését a család nevében *Sándor* Jenő kir. főerdőmérnök azzal az értesítéssel közölte meg, miszerint a felajánlott összeget a család 2500 K-ra egészíti ki. Az el-hunyt nemes férfi emlékét tehát ez az alapítvány az általa életrehívott iskolánál marandólag fogja megőrizni.

**Gyümölcsfaoltványok.** Székelybetlenfalván a községi falkolából ez év tavaszán nagyobb mennyiségű oltvány eladó. Értekezhetni a falkola kezelő tanítónál.

**Méhészeti tanfolyam rokkant katonák részére.** A m. kir. miniszteriumnak rendeletéből az udvarhelyvármegyei méhészegyesület szabadságot katonák részére folyó évi április 20-tól f. évi május 30-ig tartóan Székelyudvarhelyen az egyesület telephelyén méhészeti tanfolyamot rendez. A tanfolyamra felvételt nyernek a jelentkezés számára való tekintet nélkül mindazon szabadságot katonák, kik illetékes községi elöljáróságuk útján az egyesület elnökségénél folyó évi április 15-ig erre egyszerű levélben jelentkeznek. A jelentkezett rokkantak az egyesülettől szállás és ételmezés fejében fejenként és naponként 3 K megtérítést nyernek. Az egyesület elnöksége.

**Vetőmagvak szétosztása.** A vármegye alispánja gondoskodott, hogy a megfelelő mennyiségű tavaszi vetőmag a gazdák rendelkezésére álljon. A vetőmagvakból a *tavaszluzs* és *árpa* már megérkezett s azokat a gazdasági felügyelőség osztja szét a gazdák között. A többi vetőmag félék is már utban vannak.

**Nyugtázás.** A következő sorokat vettük: Molnár Jolán lendvarószavölgyi áll. ovónő, aki az előző évében tanközületben mint Napközi Otthon vezetője működött, 50 korát küldött hivatalomhoz, hogy azt felerészben a székely rokkant hősök otthona alapja javára, felerészben pedig a székely hadiárvaik javára juttassam. A fent jelzett összeget a cs. és kir. 82. székely gyalogezred parancsnokságához azzal a felkéréssel küldtem meg, hogy az adományozó által jelzett célra fordíttassék. Fogadja a nemesszívű adakozó a székely rokkantak és hadiárvaik nevében ez uton is köszönetemet. *Kolumbán L.* kir. tanfelügyelő.

**Halálozás.** Id. *Szentes József* életének 81-ik évében f. hó 4-ikén elhunyt. A megboldogultat gyermekei: József, Endre, Ilonka, Anna, Albert családjaikkal gyászolják.

*Sepsi Emma* életének 14-ik évében f. hó 7-ikén elhunyt. A kedves, szelíd, jó gyermeket 9-ikén d. u. 4 órakor helyezik örök nyugalomra. Halálát testülei *Sepsi Lajos* és neje *Szabados Juliánna*, szüvérel és számos rokon gyászolja.

**A Vasárnapi Ujság** április 1-i számában nagyszámú barczteri képek mellett sok szép képet közöl Szentpétervárol, Miklós csarról, Miljukovról egy másik sorozat a Micsarok most megnyitott kiállításának érdekesebb képeit közli. Szépirodalmi olvasmányok: Pékár Gyula regénye, Jakab Ödön verse, Sőtölősi Zsigmond tárczája, Braun Lily regénye. Egyéb közlemények: cikk az orosz forradalomról s a rendes heti rovatok: A háború napjai, Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás, stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedik évre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára. Félévre 2 korona 40 fillér.

**Orfeum-est.** E hét két napján: szerdán és csütörtökön a katonai Táparancsnokság a hadi árvaik és özvegyek javára szépen sikerült orfeum-estélyt rendezett. Az izlésesen összeállított változatos műsor a közönséget állandó derűt ségben tartotta. Sajnosan kell észrevételeznünk, hogy a közönségünk, a mely pedig olyan szívesen ragad meg minden alkalmat, hogy a katonaság szíveségét igénybe vegye, távollétével tündökölt s mindössze heten-nyolczan támogatták derék elődozatkész katonáinkat a nemes cél szolgálatában.

**Méz a közlelmezésre.** Az udvarhelyvármegyei méhészegyesület elnöksége közli, hogy az egyesületnek kiosztásra felajánlott mézet Kolozsvárt megvizsgáltatta és az csakis ipari célokra való feldolgozásra bizonyult alkalmasnak, minek folytán a szétosztást nem vállalhatta el. A méz különben eredeti méh méz, de a sok üzérkedő kezű különböző idegen anyagokkal lett elegyítve cirka 25%-ban, miért a méz a méhek szűkegszerű etetésére sem alkalmas. Ha azonban bárki az ordélyrészi méhészegyesülethez Kolozsvár min táért fordul, az egyet készséggel áll rendelkezésére.

**Hónapos lakást keresek** 2 hutorozott szobából és konyhából állót. Kérem a nemes szívű ajánlattevőket, hogy feltételeiket a lap kiadóhivatalába adják be és így tegyék lehetővé, hogy egy éven át katonaszkódo de jelenben szabadságot családjára, — ki a menekülés alkalmával minden vagyonát elveszítette, — családjával együtt élhesse.

**Ápolónői tanfolyam.** A hatóság közhírré teszi, hogy azok a nők, akik hadikórházakba ápolónői teendőket óhajtanak végezni és e célból ápolónői tanfolyamot kívánnak részt venni a polgármesternél jelentkezzenek, ahol mindennemű felvilágosítást meg fogunk kapni. A kurzusokon való részvétel semmiféle kötelezettséggel nem jár. A tanfolyam ingyenes, 4 héltig tart, a hallgató raját maga gondoskodik kosztjáról és lakásáról, a tanfolyam befejeztével megéd opolónő lesz napi 2 K kezdő fizetéssel és teljes ellátással.

**Pályázati hirdetés.** A Magyar Gazdaszovnyok Országos Egyesületének czinkotai leánynevelő intézeti internátusában öt teljesen díjmentes és 24 évi 800 korona tartásdíj fizetésével egybekötött hely tölthető be a haboruban elesett tényleges állományú, továbbá tartalékos és szolgálaton kívüli viszonybeli honvéd, illetőleg népfőlközi tisztak leányárváival. Az intézetben 4 osztály elemi, polgári leányiskola és 2 osztályu továbbképző kézimunka tanfolyam van ugy, hogy az elemi iskola I. osztályába felvett nő 10 év tartamára, tehát 6—16 éves koráig nyerhet elhelyezést. A mellékleteikkel együtt szabályszerűen bélyegzett folyamodványok közvetlenül a honvédelmi miniszterhez nyújthatók be. A további tudnivalókkal szerkesztőségünk szolgál.

**Gyümölcsfa oltványok kiosztása** a folyó év tavaszán, mint arról illetékes helyről értesülünk a fentálló nehézségek miatt elmarad és ha a szállításban ózra a helyzet enyhül, a földmivélsügyi miniszterium intézkedni fog, hogy egyszerre a vármegye szükséglete a f. év ózra elkielégíttessék.

**Április 30-ika** a fémbeszolgáltatás utolsó terminusa. Minden késedelmező, akinek még beszolgáltatásra kötelezett fémek vannak, saját érdekében és a honvédelem érdekében cselekszik, ha fémeket mielőbb beszolgáltatja a hivatalos fémbevitálnál, amelyeknek értékét rögtön készpénzben a hatóságok által ellenőrzött árakon tartoznak kifizetni.

**Tilos a vágómarhát rekvirálni.** A földmivélsügyi miniszter 18.856—917. eln. számú rendelete értelmében közhírré teszi a hatóság, hogy a hadsereg parancsnokságnak csak azon rendkívüli és kivételes esetekben, ha az időjárás, szállítási akadályok és egyéb előre nem látott nehézségek szükségessé teszik, engedje a földmivélsügyi miniszter, hogy vágómarha szükségleteiket szabadkélből való vásárlás útján fedezzék. Tehát rekvirálni nem lehet s attól a katonai hatóságok szigorúan tartózkodni kötelesek.

**Az Érdekes Ujság** az új évi gyűjtés közben bőszen mutatott rá arra a nagy népszerűsége, mely a magyar közönség sorában körülveszi. Ez a népszerűség jogosult mert Az Érdekes Ujság a lektúrájában számol be a legérdekesebb legérdekesebb képekben a világ eseményeiről. Hű tükre a nagy háborúnak, de emellett nincs olyan följegyezni való esemény, melyet képeben meg ne örökítsen. Művészi kiállításai mind dízesebb és tökéletesebb. Számos mélynyomású képei, melyeket a nyomdapi szénázóiként mostanában bevezetett, napról napra már állandósultak és husvétől azóta jónaként számolt is ilyen mélynyomású művészi képek díszlik. Aki 5 koronával egy negyedévre előfizet, minden határozat nélkül kapja meg a gazdag husvét és júnusi számot összes mellékleteivel együtt, bár ezek ára egy korona lesz. Az Érdekes Ujság előfizetési közérletért azért is e önyös, mert az előfizetők ingyen kapják az esetleges rendkívüli számokat is, kiváratra megkapják Molnár Ferenc „Az aranyerdő titka” című könyvét, azonkívül részeshetnek abban a számos kézművészetben, melyet a lap csakis előfizetési számára tart fenn. Előfizetéseket elfogad a kiadóhivatal Budapest, V., Vilmos császár ut 78.

## KÖZGAZDASÁG.

**Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár** részvénytársaság a múlt vasárnap, 1-én tartotta 35-ik évi közgyűlését. A gyűlésen Steinburg Ottó vezérigazgató elnökelt, ki a gyűlés megalkutása után előterjesztette az igazgatóság jelentését, mely részletesen számol a pénztári év eredményéről.

Az üzleti évet a pénzbőség karakterizálja. A fogyasztási és más gazdasági cikkek hihetetlen magas áron való forgalomba kerülése, továbbá a különböző egélyek czímén beözönló milliók lehetővé tették, miszerint a gazdasági, kereskedelmi és ipari téren váltóval dolgozó közönség kereskedelmi életét készpénzforgalommal bonyolítja le. A pénzbőség folytonos növekedése folytán pedig nemcsak hogy új anyag nem készült piacra, de a régebbi váltóadóságot is jórészt visszafizették az edzők. Ez a körülmény a váltóadósok jelentékeny csökkenését vonta maga után, mely a pénztár mérlegében is kifejezésre jutott. A pénz-

tár visszafizetésétől a hitelét visszafizette s a visszafizetendő pénzt értékpapír vásárlásra fordította. Miután a fizetések készpénzben teljesítettek, a hiteltelgények minimálisak voltak, az egyreazaporodó tőkekészletek a betétállományt növelték, amit bizonyított az év folyamán két ízben eszközölt hadikölcsön jegyzés és a város kiürítésekor történt ostrom után is, a betétállomány az év végén 4 452 728 K-t tett ki. A pénztár a 4 és 5 ill. hadikölcsönre 1 122 700 K jegyzést eszközölt, míg az ózra emelt ártalú eszközölt jegyzések összege 2 425 950 K-t tesz ki. A mérlegszámla főbb adatai a következők: részvénytőke 600 000 K, tartalékalap 98 592 K, közőn tartalékalap 88 447 K, nyugdíjalap 236 357 K, pénztárkészlet 134 870 K, lezártított váltók 2 525 367 K, jelz. kölcsönök 1 550 305 K, folyószámlák 118 631 K, lntézei ház 174 172 K, értékpapír számla 826 179 K. A tiszta nyeresemény 30 511 K 64 fillér. A közgyűlés 59. osztályköt állapított meg, vagyis a 200 K részvények után 10 K-át. Jótékonyczásra 1598 K 20 f.-t fordítottak. Az alapszabályok revíziója után a választásokat ejtették meg, melynek rendén a kilépő tagokat visszaválasztották, míg az úreszedőben levő igazgatósági tagsági helyre Sós Domokos került. Ezzel a gyűlés véget ért.

**A Gazdasági Egyesület** folyó hó 10-én d. e. 10 órakor a vármegyeház kisternékében tartja rendes közgyűlését.

Felolós szerkesztő: BECSEK ALADAR,  
Kiadja: a Becsek D. Fia könyvnyomda.

1288—917. ki.

## Árlejtési hirdetés.

Csizmadia ipartársulat és társai tulajdonát képező, a az ellenséges megszállás ideje alatt leégett Battyány-téri épületek falmaradványainak lebontása, valamint a telek elgyengedése iránt a tulajdonosok a hatóság által kitűzött idő alatt szem intőzkedvén, alóhrott rendőrhatóóság a fenti munkálatokat a telek tulajdonosok költségére hivatalból vállalati uton fogja elvégeztetni.

Felhívom önnélfogva mindazokat, akik ezen munkálatok elvégzése válaikozói hajlandók, hogy zárt írásbeli ajánlatukat 1917. április hó 16. d. e. 10 óráig hozzám adják be.

A munkálatok 1917. április 18-án megkezdendők és 60 nap alatt befejezendők.

A lebontandó falmaradványok anyagának a telek elgyengedése után fennmaradó része a hatóság által a helyszínről legfeljebb 400 méter távolságban kijelölt helyre lesz elszállítandó. Részletes felvilágosítás a rendőrségen kapható.

Székelyudvarhely, 1917. április 6.

Szakács Zoltán, r. főkapitány

## Meghívó.

### A Székelyudvarhelyi Zalogkölcsön-Intézet és Betéti Pénztár

1917. évi április hó 22-ikén d. e. 11 órakor Székelyudvarhelyi, hivatalos helyiségében

## közgyűlést tart,

melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről és a szárazmadás bemutatása.
2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. A felmentvény megadása és a nyereség felosztása feletti határozat.
4. Alapszabályszerű időben beadott indítványok tárgyalása.

A közgyűlésen csak az bir felszólalási és szavazati joggal, ki az alapszabályok 60 §-a értelmében részvényt a még le nem járt szétosztással együtt a közgyűlést megelőző nap d. u. 5 óráig az intézet pénztárához leteszi.

Az igazgatóság.

## Eladó benzines műmalom Hodgyában Miklós Károlynál.

Csakis írásbeli megkeresésekre reflektálók.

Deák-tér 12 szám alatt egy három szakaszból álló faszin eladó sürgösön. Házi butorszintén eladó. Üzlethelyiség és lakás kiadó. Értekezhetni lehet a tulajdonossal Gáspár Ferenczcel, esetleg Kolláth Lajossal.